

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2012 m. gegužės 25 d. *

LPKTS jaunesnioji karta sukvieta svečius į Raudondvarį

Gegužės 19 dieną Kauno rajone, Raudondvarje, šurmuliavo gausybė patriotiškai nusiteikusio jaunimo bei vyresniosios kartos atstovų. Čia vyko IX respublikinis Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos jaunesniosios kartos saskrydis – Partizanų

tremties bei politinio kalinių vietas, liaudies amatais, folkloru, tremties ir rezistenčijos laikotarpio dainomis, puoselėti sporto tradicijas; per sportą siekti glaudesnio bendravimo, kuo daugiau jaunimo įtraukti į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių są-

jėgų orkestras, patraukė Aleksandro Stulginskio universiteto Agroinžinerijos instituto, prie kurio ir vyko šventė, link. Renginio vedėjas Vilnius Kaminskas pakvietė įnešti šventėje dalyvaujančių visuomeninių organizacijų vėliavas. Raudondvarje plevė-

kulskio, padovanojo nuotakingą programą, atsargos kapitonas Gintautas Deksnys skaitė pranešimą „Prisiekusieji Tėvynei ir dangui“. Laisvės kovotojų aviatorių bei 1952 metų tremtinių atminimui susirinkusieji išklausė istorikų Dariaus Juodžio ir

jaunieji šauliai, 10-osios Pajūrio kuopos šauliai su vadovu A. Dragūnu, Kauno vaikų globos namų, Martyno Mažvydo mokyklų kudirkaičiai ir skautai, Kauno Julijanavos katalikiškosios vidurinės mokyklos, Alytaus Dzūkijos pagrindinės mokyklos mokiniai,

Saskrydžio dalyviams koncertavo Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų orkestras

pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės šventė, šiemet skirta Lietuvos Laisvės kovojo aviatoriams ir 1952 metų trėmimui atminti.

Pagrindinis tradicinio respublikinio Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos jaunesniosios kartos saskrydžio tikslas – tėsti tautinės kultūros išsaugojimo tradiciją ir tinkamai paminėti Lietuvos kariuomenės karių, Laivės kovotojų ir buvusių tremtinių bei politinių kalinių atminimą.

Saskrydžio uždaviniai – padėti po visą Lietuvą pasklidusiems buvusiems tremtiniams, politiniams kaliniams, kariams savanoriams ir Laisvės kovų dalyviams susitikti, pabendrauti, pasidalinti prisiminimais, jaunimą supažindinti su okupacinio laikotarpio istorija, jaunimo organizacijų atstovais, vaizdine medžiaga iš kelionių po lietuvių

jungos bei jaunimo organizacijų veiklą, ugdyti pilietinę visuomenę, kelti jos sąmoningumą, propaguoti kūno kultūrą ir sportą kaip neatskiriamą tobulos asmenybės ugdymo priemonę, sudaryti sąlygas atvykusiems b u vusiems politiniams kaliniams, tremtiniams, kariams savanoriams, svečiams, jaunimo organizacijų atstovams ir vietas gyventojams pasivaržyti, siekti sportinių rezultatų pagal išgales.

Šventė tradiciškai prasidėjo Raudondvario Šv. Kūdikėlio Jézaus Teresės bažnyčioje šv. Mišiomis, aukojamomis monsinjoro Augustino Paulausko. Po šv. Mišių susirinkusieji kartu su bažnyčios choru sugiedojo valstybės himnų. Artėjant vidudieniui iškilminga eisena, kurios priešakyje žygiavo Lietuvos kariuomenės Karinių oro pa-

UAB „Gija“ direktorius Valdas Pacevičius apdovanojo suvenyriniais šalikais LPKTS įkūrėjus, puoselėtojus ir bičiulius

Šventės svečiai

savo Lietuvos valstybės, LPKTS filialų, Lietuvos laisvės kovos sajūdžio, „Jaunujų Lietuvos patriotų“, Lietuvos kudirkaičių, skautų, šaulių, Kauno rajono Juozo Lukšos gimnazijos, „Raudonojo Kryžiaus“ draugijos vėliavos. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos moksleivės uždegtė tradicinį saskrydžio aukurą. LPKTS tarybos pirmininkas dr. Gvidas Rutkauskas paskelbė saskrydži atidarytą, LPKTS pirmininkas dr. Povilas Jakucionis tarė sveikinimo žodį.

KOP orkestras, vadovaujamas kapitono Ričardo Ku-

Roko Sinkevičiaus pranešimus. Folklorinis jaunimo sambūris „Karužė“ tvirtais vyriškais balsais atliko keletą karo dainų. Gausiai susirinkęs jaunimas po oficialios šviečiamosios renginio programos buvo pakviestas pradėti sporto turnyrą. I Raudondvario gimnazijos salę ir stadioną buvo pakvieti rungtyniauti Kauno apskrities Vytauto Didžiojo rinktinės jaunieji šauliai, Šilalės rajono Linkuvos Norberto Vėliaus gimnazijos mokiniai su vadovu Ernestu Bučiumi, Kvėdarnos Kazimiero Jauniaus gimnazijos 3-iojo atskirojo būrio

Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos skautai, Juozo Lukšos gimnazijos moksleiviai su vadove Butiškyte bei Šilalės Laukuvos gimnazijos mokiniai. Puikiai ir nuoširdžiai krepšinio varžyboms teisėja vo Vytauto Didžiojo rinktinės Prienų 6-osios kuopos vadas Sigitas Žalys ir šauliai Paulius ir Ernestas. Virvės traukimą ir mažųjų linksmąsias estafetes surengė „Jaunujų Lietuvos patriotų“ organizacijos vadas Romas Janavičius ir narys Tomas Stančiukas, talkino Jurgita su dar dvemis organizacijos narėmis.

(keliamas į 4 psl.)

Darbo grupė pateikė siūlymus dėl tremties ir rezistencijos muziejų

Ministro Pirmininko A. Kubiliaus sudaryta darbo grupė tremties ir rezistencijos muziejų klausimus spręsti ištyrė muziejų problemas ir pateikė siūlymus. Ministras pirmininkas juos išsiuntė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centriui, Finansų ministerijai, Kultūros ministerijai, Švietimo ir mokslo ministerijai, Ūkio ministerijai ir Generaliniui miškų urėdijai prie Aplinkos ministerijos prašydamas pagal kompetenciją kartu su suinteresuotomis institucijomis juos įgyvendinti ir apie numatomus veiksmus informuoti Ministram pirmininką.

„Tremtinio“ skaitytojams pateikiame darbo grupės vadovo Liutauro Kazlavicko pasiraštą atsakymą LR Ministro Pirmininko tarnybai „Dėl Ministro Pirmininko 2012 metų vasario 14 dienos potvarkiu Nr. 54 sudarytos darbo grupės siūlymų“:

2012 metų vasario 17 dienos Ministro Pirmininko potvarkiu Nr. 54 sudaryta darbo grupė pasiūlymams dėl tremties ir rezistencijos muziejų ir atkurtų Laisvės kovotojų slėptuvų išsaugojimo parengti suorganizavo keturis posėdžius, iš kurių vienas – išvažiuojamas, kurio metu aplankyta atstatytas Pietų Lietuvos apygardos partizanų vadų A. Ramanauskas-Vanago ir J. Vitkaus-Kazimieraičio bunkeris-vadavietė, Merkinės kraštotoiros ir genocido muziejus, Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus, susipažinta su Virširodukyje (Varėnos r.) atstatytomis partizanų slėptuvėmis ir jų būklė.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 2 straipsniu, muziejus yra juridinis asmens (istaiga). Atsižvelgiant į tai, kad tremties ir rezistencijos muziejai vienu atveju yra juridinio asmens (pvz., krašto muziejus) skyrius, kitu – tik ekspozicija ar bendros ekspozicijos dalis, trečiu – Laisvės kovotojų slėptuvė ir panašiai, tai yra, objektai, dažnai neturintys juridinio statuso, tekste vartojama minėtus objektus ir juridinio asmens statusą turinčius tremties ir rezistencijos muziejus apibendrinanti savora „muziejiniai objektai“.

Siekiant surinkti informaciją apie tremties ir rezistencijos muziejinių objektų ir buvusių partizanų slėptuvų veiklą ir problemas, buvo kreipiasi į Lietuvos savivaldybes su prašymu pateikti informaciją apie savivaldybių teritorijoje esančius tremties ir rezistencijos muziejinius objektus, jų savininkus, patalpų būklę, eksposicijas ir autentiškas eksponatus bei 2010–2012 metais jiems skirtą finansavimą ir jo šaltinius. Informacija, kurią pateikė 47 savivaldybės, apibendrinta ir pridėta prie medžiagos.

Darbo grupė, išnagrinėjusi tremties ir rezistencijos muziejinių objektų ir buvusių ar atkurtų laisvės kovotojų slėptuvų veiklos klausimus išskyrė šias svarbiausias problemas ir galimus jų sprendimo būdus:

1. Problema

Trūksta aiškaus teisės aktuose suformuoto valstybės požiūrio dėl būtinybės užtikrinti istorinės atminties,

apimančios tremties ir rezistencijos laikotarpį, skaidą, dėl siekio išsaugoti Laisvės kovotojų atminimą, jamžinant ir išsaugant su jų veikla susijusias vietas. Tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veikla nekoordinuojama – nėra konkrečios valstybės institucijos, kuriai būtų priskirta koordinuoti, remti tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veiklą, konsultuoti juos dėl rinkinių apskaitos, apsaugos, eksponavimo ir tyrimų, veiklos krypties. Kadangi skiriasi muziejinių objektų valdytojai (pagal savo priklausomybę muziejai yra valstybiniai, savivaldybių, žinybiniai ir visuomeniniai), skirtinga ir šiu muziejinių objektų patalpų būklė – nuo patenkinamos iki prastos.

Siūlomi sprendimo būdai:

1. Papildyti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo preambulę nuostata, įtvirtinančia siekį išsaugoti, jamžinti tremties ir rezistencijos laikotarpį reprezentuojančias vietas, skirtas su pažindinti su 1944–1953 metų partizaninio karo, neginkluotopasipriehiniu ir Lietuvos gyventojų tremties istorija, ir užtikrinti aktyvią ir efektyvią istorinės atminties skaidą ir tinkamą visuomenės, ypač jaunimo, supažindinimą su vertinga istorine medžiaga.

2. Atnižvelgiant į 1 punkto nuostatą, patikslinti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymą, numatant centrui papildomą funkciją: „Formuoti valstybinę politiką tremties ir rezistencijos muziejinių objektų srityje: koordinuoti tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veiklą, steigti regioninius tremties ir rezistencijos muziejinius objektus koordinuojančius centrus ir teikti jiems metodinę pagalbą“. Siūlytina pritarti, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras taptų tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veiklą koordinuojančia institucija.

3. Siūlytina Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui sudaryti tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veiklą bei Laisvės kovotojų slėptuvų būklę ir priežiūrą koordinuojančią komisiją, įtraukiant į ją ir tremties, ir rezistencijos muziejinių objektų atstovus) – nuolat veikiantį koordinacinį organą.

4. Siūlyti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui (atsižvelgiant į galimybų studijos išvadas) steigti koordinacinius regioninius centrus, apjungiančius tam tikro regiono tremties ir rezistencijos muziejinių objektų tinklą (toliau vadinama – regioniniai centralai), vykdantius muziejinė-edukacinę funkciją, koordinuojančius tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veiklą, organizuojančius ir plėtojančius muziejinių objektų pažintinę veiklą, teikiančius jiems metodinę, konsultacinię pagalbą, padedančius spręsti iškylančias veiklos problemas.

5. Atnižvelgiant į tai, kad visuomeninis Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus vykdo aktyvią ir svarbią veiklą prižiūrint ir koordinuo-

jant Pietryčių Lietuvos regione veikiančių kitų panašių muziejinių objektų bei Laisvės kovotojų slėptuvų veiklą, taip pat vykdo aktyvią pažintinę ir edukacinię veiklą regione, siułoma, Seime pritarus minėtiems Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo pakeitimams, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, esant galimybėms, 2013 metais įsteigtį regioninį Pietryčių Lietuvos tremties ir rezistencijos muziejus koordinuojančią centrą Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejaus pagrindu, kuris taptų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro padaliniu. Esant poreikiui, vadovaujantis Druskininkų muziejaus-centro pavyzdžiu, steigti kitus regiono centrus jau veikiančių tremties ir rezistencijos muziejinių objektų pagrindu.

6. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui organizuoti galimybų studijos dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos muziejinių objektų bei Laisvės kovotojų slėptuvų būklės parengimą bei numatyti 2013 metų centro biudžete studijai parengti reikalingas lėšas. Galimybų studijos pagrindiniai tikslai ir kryptys galėtų būti šios:

- ivertinti veikiančių tremties ir rezistencijos muziejinių objektų (be kita ko, slėptuvų vietų ir atkurtų slėptuvų) teisinių statuso klausimus, jų veiklos efektyvumą, juose esančių ekspozicijų, rinkinių būklę, skiriamą finansavimą;

- atsižvelgiant į reikšmingiausius tremties ir rezistencijos laikotarpio Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos muziejinių objektų veiklos procesus, faktus, numatyti poreiki išsaugoti bei plėtoti konkretius muziejinius objektus ir buvusių Laisvės kovotojų slėptuvės atitinkamame Lietuvos regione;

- parengti muziejinių objektų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos muziejinių objektų veiklą, poreikio.

2. Problema

Skiriamas nepakankamas valstybės finansavimas sėkmingesnių tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veiklai užtikrinti, dėl kurio kyla patalpų remonto, ekspozicijų įrengimo, etatų įsteigimo ir išlaikymo problemas. Tremties ir rezistencijos muziejiniams objektams būtina valstybės parama (metodinė – siekiant kryptingai išsaugoti vertingus eksponatus, atnaujinti ekspozicijas, ruošti kvalifikuotus darbuotojus, finansinė – sprendžiant muziejinių objektų patalpų, eksponatų laikymo, įrangos išsigijimo ir darbuotojų išlaikymo klausimus, veiklos plėtrai bei infrastruktūros gerinimui).

Siūlomi sprendimo būdai:

1. Siūlyti Finansų ministerijai 2013 metų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro biudžete numatyti atitinkamas lėšas galimybų studijos parengimui, o Seime pritarus Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo pakeitimams, numatyti

atitinkamas lėšas regioninio Pietryčių Lietuvos tremties ir rezistencijos muziejaus-centro įsteigimui, tremties ir rezistencijos muziejinių objektų veiklos koordinavimui ir metodinei pagalbai.

2. Siūlyti Kultūros ministerijai į tikslinamą 2013 metų strateginį veiklos planą įtraukti priemones, kurios sudarytų sąlygas finansuoti tremties ir rezistencijos tema susijusius projektus (pavyzdžiui, muziejinių ekspozicijų kūrimas).

3. Siūlyti Švietimo ir mokslo ministerijai numatyti galimybę finansuoti tremties ir rezistencijos muziejų teikiamus edukacinius pobūdžio projektus.

4. Siūlyti Finansų ministerijai (ES paramos rengimo grupei) numatyti galimybę 2014–2020 metų ES finansinės programos lėšomis remti istorinės atminties išsaugojimo, iprasminių, skaidos projektus.

3. Problema

Dalis Lietuvoje veikiančių tremties ir rezistencijos muziejinių objektų neturi juridinio statuso.

Siūlomi sprendimo būdai:

1. Rekomenduojama tremties ir rezistencijos muziejiniams objektams, neturintiems juridinio asmens statuso, teisės aktų nustatyta tvarka įteisinti savo juridinį statusą.

2. Siūlyti perduoti Palangos rezistencijos ir tremties muziejų, kurį įkūrė ir visuomeniniai pagrindais valdo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajunga, Lietuvos nacionaliniams muziejui.

3. Rekomenduojama tremties ir rezistencijos muziejiniams objektams jungtis į asociaciją, siekiant tarpusavyje koordinuoti veiklą, atstovauti savo interesus sprendžiant tremties ir rezistencijos muziejinių objektų klausimus, teikti projektines paraiškas.

4. Problema

Buvusių ar atkurtų Laisvės kovotojų slėptuvų prasta būklė. Dalis slėptuvų, kurios buvo atstatytos per pirmajį Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį, yra užverstos, sunykusios arba avarinės būklės. Gera būklė yra tik keliose atkurtose slėptuvėse. Didžioji dalis slėptuvų yra trumpaamžės dėl aiškiai neapibrėžtos jų priklausomybės. Atstatymo iniciatoriai, nebūdamai šių slėptuvų savininkais, dažnai palieka jas likimo valiai. Dalis atkurtų slėptuvų yra sunkiai prieinamieji vietose (nėra tinkamo privažiavimo, parkavimo aikštelių ir priėjimo takų), bent pusė jų neturi arba turi kliaudinančias nuorodas. Apie stichiskai atsiradusias slėptuvės savivaldybių turizmo informacijos centrali neturi duomenų ir jie nepatenka į turistų maršrutus. Nepakankamas archeologų dalyvavimas atkuriant buvusių slėptuvės lėmė tai, kad dalies slėptuvų autentiška aplinka, radiniai, kitos vertingos vienos savybės yra prarasti.

Siūlomi sprendimo būdai:

1. Atnižvelgiant į tai, kad siekiant atstatyti buvusių Laisvės kovotojų slėptuvės, padaroma didelė žala autentiškai buvusių slėptuvės aplinkai, siūlytina šalia netolių išlikusių liekanų sukurti pažintinius takus bei apriboti autentiškoje vietoje atkuriamu slėptuvų skaičių.

(keliamas į 3 psl.)

Darbo grupė pateikė siūlymus dėl tremties ir rezistencijos muziejų

(atkelta iš 2 psl.)

2. Siūlyti savivaldybėms imtis iniciatyvos ir, konsultuojantis su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru, prie išlikusių buvusių slėptuvių įrengti/pastatyti informacinius stendus su išsamia informacija apie vietas reikšmę ir istoriją, įrengti privažiavimus ir parkavimo aikštėles prie lankytinų slėptuvių bei nuorodas prie pagrindinių kelių. Dėl informacinių stendų taip pat turėtų būti atsakingi slėptuvių atstymo iniciatorai arba muziejai, kuriems jos priklausys.

3. Siūlyti Generalinei miškų urėdijai prie Aplinkos ministerijos ir Lietuvos savivaldybėms bendradarbiauti su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru planuojant Laisvės kovotojų slėptuvių tvarymą, atkūrimą bei prisdėti prižiūrint partizanų slėptuves, padedant tvarkyti priėjimus prie jų.

4. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungai, savivaldybėms ir kitoms visuomeninėms organizacijoms bendradarbiauti kuriant interaktyvų Laisvės kovotojų slėptuvių visoje Lietuvoje žemėlapį.

5. Siūlyti Ūkio ministerijai susisteminti ir sukelti internetines svetaines www.travel.lt ir www.tourism.lt informaciją (pavyzdžiu, sukuriant atskirą nuorodą „Laisvės kovotojų keiliais“) apie tremties ir rezistencijos muziejus ir jų programas, atkurtas slėptuves, sodybas, juose vykstančius renginius. Informaciją greta lietuvių kalbos pateikti ir kitomis kalbomis – pirmiausiai rusų ir anglų. Skatinti šiu objektų įtraukimą į kitus turistinius maršrutus.

6. Siūlyti Kultūros ministerijai patikslinti 2011 metų rugpjūčio 16 dienos kultūros ministro įsakymą Nr. IV-538 „Dėl paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologijos paveldo tvarkyba“ patvirtinimo“, įtvirtinant nuostatą, kad: „Vykdant žemės judinimo darbus ginkluotos rezistencijos memorialinėse sodybose, įvykio (žudynių, žūties, mūšių, stovyklų, slėptuvių) ir palaikų užkasimo vietose turi būti vykdomi archeologiniai tyrimai“, taip pat numatyti archeologinių tyrimų metu rastų radinių per davimo muziejui tvarką.

7. Jau atkurtos ar naujai atkuriamos slėptuvės turi priklausyti kuriai nors juridinių statusų turinčiai institucijai ar organizacijai. Tik jos gali iniciuoti naujų slėptuvių atkūrimą ir vykdyti nuolatinę jų priežiūrą.

Liutauras KAZLAVICKAS,
darbo grupės vadovas

Kaip atsilaikyti prieš Lietuvos patriotų žeminimo politiką

Praėjusį savaitgalį Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios šventoriuje Amžinojo atilsio atgulė iš JAV parvežti 1941 metų Lietuvos Laikinosios Vyriausybės Ministro Pirmmininko Juozo Brazaičio (Ambrazevičius) palaiakai.

Vos tik paskelbus, kad gegužės 20-ąją vyks perlaidojimas, gegužės 17 dieną Seime du socialdemokratai V.P.Andriukaitis ir A.Sysas išstojo su pareiškimu, lyginančiu Laikinosios Vyriausybės vadovo J.Brazaičio asmenybę su marionetėmis Knutu Hamsunu, Justu Paleckiu ir maršalu Filiu Petenu.

„Tad šiandien verta atvirai paklausti – ar gali demokratines vertebes puoselėjanti Lietuvos visuomenė valstybės vardu atiduoti pagarbą nacių režimui tarnavusios marionetinės vyriausybės vadovui, vyriausybės, kuri liko kurčia jos piliečių žudymui, kuri nieko nepadarė, kad apgintų nekaltus žmones nuo sunaikinimo, kuri steigė koncentracijos stovyklą ir prisidėjo prie geto organizavimo ir žmonių žudymo?“ – teigė socialdemokratai.

Portale „Delfi“ tuo pat pasirodė Dariaus Udro komentaras, teigiantis, kad „iš žmogaus, bendradarbiavusio su naciais, nereikėtū daryti didvyrio“. Žydų bendruomenė taip pat oficialiai pareiškė esanti įskaudinta dėl minimų iškilmių, skirtų pagerbtį J.Brazaitį, kuris 2009 metais buvo apdovanotas aukščiausiu Lietuvos valstybės apdovanojimu – Vyčio Kryžiaus ordino Didžiuoju Kryžiumi.

Neužtruko ir Rusijos užsienio reikalų ministerija, kuri komentuodama J.Brazaičio perlaidojimą sakė, kad Rusija „tikisi principingos tarptautinės bendruomenės, tarptautinių partnerių reakcijos į Lietuvos vykstantį fašizmo nusikaltelių išteisinimą“.

Vis tik Juozo Brazaičio perlaidojimas įvyko. Šv. Mišių liturgijai vadovo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius SJ, koncelebravo Lietuvos karalomenės ordinaras vyskupas Gintaras Grušas, prelatas prof. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, monsiniorai: Adolfas Grušas, Vytautas Grigavičius ir Alfonsas Svarinskas.

I šv. Mišias atiduoti paskutinę pagarbą atvyko buvęs Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, Europos parlamentaras prof. Vytautas Landsbergis, Kauno savivaldybės atstovai, Ateitininkų federacijos nariai, gausus kauniečių būrys. Iškilmėse dalyvavo Seimo Tėvynės sąjungos – krikščionių demokratų frakcijos nariai: Petras Luomanas, Kazimieras Kuzminskas, Rytas Kupčinskas, Egidijus Vareikis, Aurelijus Stancikienė ir prof. Arimantas Dumčius.

Arkivyskupas S. Tamkevičius kvietė melstis už Lietuvą, kad ji visada turėtų tokią valstybės veikėjų, koks buvo Juozas Brazaitis. Arkivyskupas akcentavo, kad J.Brazaičio gyvenimo pagrindas buvo krikščioniška laikysena, o svarbiausias veiklos motyvas okupavus Lietuvą – pasipriešinti komunizmo ir fašizmo ideologi-

joms. Po šv. Mišių atsisveikinimo žodį tarė prof. Vyt. Landsbergis. Jis sakė, kad J. Brazaitis nebuvu pragmatikas, buvo sukilėlis prieš smurtą ir tironią, sunkią valandą prisiemės atsakomybę už Tėvynės laisvę, nors šiandien yra daug jį smerkiančiųjų.

Taip pat perskaitytas J. Brazaičio (Ambrazevičiaus) bičiulės dr. Rožės Šomkaitės padėkos žodis, kuriame

Juozas Brazaitis- Ambrazevičius

rašoma, kad J. Brazaičio dvasinis testamentas atispindi jo dukrelei skirtame laiške – tai nekompromisinė dvasia, éjimas prieš srovę ir tikėjimas, jog tik šitoks žmogus gali būti laimingas.

Šią savaitę Seimo narys P.Luomas Seime inicijavo ir TS-LKD frakcijos grupės Seimo narių, dalyvavusiu perlaidojimo iškilmėse, vardu perskaitė pareiškimą, mėginančią plačiau ir sąžiningiau pažvelgti į Laikinosios Vyriausybės ir jos vadovo J.Brazaičio vaidmenį Lietuvos istorijoje. Pareiškime rašoma: „1941 metais, pasauli tvindant tai raudonajam, tai rudajam marui, pasinaudojė istorijos požiūriu tik akimirksnių truskusia palankia tarpautinių įvykių sankloda, kai vieną okupaciją keitė kita, buvusios Nepriklausomos Lietuvos veikėjai su Birželio sukilimo dvasia vėl įkvėpė mūsų valstybės kūnui gyvybę. Pagrindinis jų tikslas buvo išsivaduoti iš sovietinės okupacijos, deklaruoti Nepriklausomybės atkūrimą, sudaryti Laikinąjį Vyriausybę, atkurti savo administraciją ir pateikti vokiečiams įvykusį, pačių lietuvių įvykdytą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo faktą. Ir tikrai ne tam, kad taptų nacių pastumėle ir marionete, išgvendinančia jų ideologiją ir kėslus.

43 dienas Laikinoji Vyriausybė, spaudžiama ultimatyvių, šimteriopai galingesnių nacių okupantų reikalavimo paklusti, stengési išlaikyti Lietuvą nepriklausomą. (...) Laikinosios Vyriausybės vadovas J.Brazaitis prisiemė istorinę misiją. O vėl atslinkus raudonajam Stalino fašizmui, veikė antinaciniame pogrindyne.

Tačiau šiandien jo palaikų Lietuvą nepasitiko taip pagarbai, kaip de-

réti. Pasipylė vieši kaltinimai nusikalstus žmogiškumui, veikus prieš Lietuvos žydų bendruomenę. Nors istorijos specialistai teigia, kad nėra vienareikšmės nuomonės dėl Laikinosios Vyriausybės oficialios pozicijos nacių primestos politikos žydų klausimui, tačiau šiandien Lietuvoje atsiranda „žinovų“, užtikrintai tvirtinančių, kad J.Brazaičio veikla nužymėta antisemitizmu. Tuo labiau kad antisemitinę nuostatą į Lietuvą atgabėnė naciai visą okupacijos laiką patys tvirtai valdė ir vykdė šią antihumaniską veiklą.

Neatsižvelgiama net į tai, kad arši antihitlerinės koalicijos partnerė ir negailestinga holokausto vykdytojų persekiotoja visame pasaulyje – Jungtinės Amerikos Valstijos – oficialiai yra patvirtinusi, jog istorinės Lietuvos Vyriausybės vadovas negali būti siejamas su nusikaltimais žydų bendruomenei. Tokį dokumentą dar 1975 metais pasiraše JAV Kongreso Teisės komiteto Imigracijos, pilietybės ir tarptautinės teisės pakomitečio pirmininkas Džošua Eilbergas.

Šiandien Laikinosios Vyriausybės vadovas juodinamas ir kaltinamas, vėl ir vėl mušamas mums, išgyvenusiems sovietinę okupaciją, gerai atpažista antisemitinė korta. Tiesą pasakius, šiandien jau nebéra taip keista stebėti Lietuvos viesajame diskurse lengvai mojuojant ta antisemitinė korta: štai jau dvidešimt metų ji yra naujodama kaip puikus koziris, turintis sumušti kiek galima daugiau istorinių asmenyių, besipriešinusij sovietinei okupacijai ir kovojuisių dėl laisvos Lietuvos. Tai tėstinė sovietmečio retorika, jungianti vieną ilgalaičių ir nuolatinį chorą tų, kurie visomis išgalėmis nuo pat Kovo 11-osios niekino visų kartų Laisvės kovų dalyvius, rezistentus. (...)

Tačiau antisemitinė korta neabejotinai yra mėgstamiausia tų, kuriems Nepriklausomos Lietuvos valstybinis savarankišumas trukdo. Ji naudojama ne vien istorinių asmenyių atžvilgiu. Praėjusį savaitgalį, prieš mūsų šalies Prezidente Daliai Grybauskaitei išvykstant į NATO šalių vadovų susitikimą Čikagoje, nepasidrovėta pamuojuoti tokia korta: išvakarėse išniekinta Vilniaus sinagoga – aplaistysta dažais. Juk kažkam būtų taip smagu, kad pasaulinio lygio aukščiausią vadovų susitikime, prašant galimyjų padėti Lietuvos krašto apsaugai, mūsų šalies vadovei būtų priekaištaijama dėl antisemitinės dvasios, neva ir šiandien gyvuojančios mūsų šalyje.

Pritariu portalo „Delfi“ komentatoriui, raginusiam nedaryti iš J.Brazaičio didvyrio: didvyriai nesukuriai, nesukonstruoja, neikitaip dirbtinai pagaminami. Jais tampama lemtingais ir sunkiais istoriniais momentais, kai pamynus savo asmeninius interesus prisiimama atskomybė už tautą ir Tėvynę, pasirenka mas tarnystės aukštesniams tikslui kelias ir nuolankiai priimama sunki rezistento, sukilėlio ir Laisvės siekių kariojo dalia.

Parengė Ingrida VĖGELYTĖ

LPKTS jaunesnioji karta sukvietė svečius į Raudondvarį

(atkelta iš 1 psl.)

Sąskrydžio organizatoriai už šią savanorišką veiklą ypač dėkingi budėjusiai gydytojai Ilonai Girdžiuvienei ir varžybų rengėjams bei teisėjams. Po kelių smagų sporto valandų išaiškėjo varžybų nugalėtojai. Taigi LPKTS jaunesnių kartos komiteto įsteigtas dvi taures laimėjo stipruoliai žemaičiai: krepšinio varžybų ir virvės traukimo rungtynėje pirmieji buvo 10 Pajūrio kuopos šauliai, antroji vieta atiteko Šila-

tarybos pirmininkui dr. Gvidui Rutkauskui ir LPKTS tarybos narei Daliai Maciukevičienei perdavė krašto apsaugos ministrės Rasos Juknevičienės padėkas. Socialinių apsaugos ir darbo ministro padėjėja Aistė Gaučytė perdavė ministro Donato Jankausko dovaną – žemėlapį, kuriame pažymėta ministro gimimo vieta tremtyje. Susirinkusiuosius sveikino LLKS štabo viršininkas Vytautas Balsys, Seimo narys prof. Arimantas Dumčius,

svečius ir sportininkus šiemet vėl vaišino Divizijos generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokyklos karai, o skanios užkandėles paruošė LPKTS Kauno filialo nariai ir Audronė Kaminskiene bei Kazimieras Beniulis.

Puikus pavasario oras leido lauke grožėtis surengtomis parodomis. Prie instituto buvo išdėliota marijampoliečio Kazio Domarko ir LPKTS Kretingos filialo pirmininkės Valerijos Žalienės fotografijų ir relikvijų iš jų su-

Vėliau džiugino Raudondvario kultūros centro vadovės Violetos Visockienės parengta koncertinė programa, kurioje dalyvavo chorai „Svajonė“ (vadovė Renata Mišeikiene), Kauno miesto chorai „Diemedis“ (vadovas Audrius Petrauskas), tautinių šokių kolektyvas „Kupolio rožė“ (vadovė Birutė Savickienė), vaikų tautinių šokių kolektyvas „Vėjo malūnėlis“ (vadovė Jolanta Zizienė); Alytaus Dzūkijos pagrindinės mokyklos merginų

biliejinio X LPKTS jaunesnių kartos sąskrydžio organizavimas patikėtas LPKTS Alytaus filialo vadovai Staselei Tamašauskienei – šventės tēsėjų regalijas Raudondvaryje jai perdavė šio sąskrydžio organizatoriai.

Šventę vainikavo patriotinio roko grupės „Thunder-tale – Perkūno sakmė“ koncertas.

LPKTS ir sąskrydžio organizacijos komiteto vardu dėkojame Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Krašto

Buvę tremtiniai Kazys Domarkas su mama prie sąskrydžio eksponuojamos parodos

lės rajono Laukuvos gimnazijos mokiniam. Trečiąją vietą krepšinio rungtynėje iškovojo smagi įvairaus amžiaus Raudondvario komanda „Keturi troliai“, o virvė trečieji nutraukė Kvėdarnos Kazimiero Jauniaus gimnazijos šauliai. Iš pačių mažiausiuojų mokinukų, dalyvavusių linksmose estafetėse, vikriausiai beišauniausiai pasirodė Lietuvos kudirkaičiai, atvykę su vadovėmis Danute Blékiene ir Aldona Vaitkevičiene, ir „Pyragėlių“ komanda.

Šventėje dalyvavo krašto apsaugos viceministrė Indrė Pociūtė-Levickienė. Ji šventės organizatoriams LPKTS

atsargos majoras Gediminas Reutas ir vienos valdžios atstovės: Kauno rajono savivaldybės adminstracijos direktoriaus pavaduotoja Raminta Popovičienė ir Raudondvario seniūnė Daiva Buletiene.

Visus maloniai nustebino vieno iš šventės rėmėjų UAB „Gija“ direktoriaus Valdo Pacevičiaus dovana – šalikai su LPKTS simbolika. Tai lyg iprasmino ankstesniuose LPKTS jaunesnių kartos sąskrydžiuose ąžuolo vainikus, dovanotus LPKTS įkūrėjams, puoselėtojams ir būčiuliams.

Kareiviška koše šventės

LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas ir sąskrydžio organizatoriai sveikina krepšinio varžybų antrosios vienos laimėtojus – Šilalės rajono Laukuvos gimnazijos mokinius

rengtų ekspedicijų po Krasnojarsko krašto tremties vietas. Čia be paliovos būriavosi šventės svečiai, domėdamiesi Valerijos, Kazio ir Kazio tévų Domarkų pasakojimais. Greta parodų svečių laukė gausybė spaudos, kurią dovanojo Europos Parlamento narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, taip pat įsteigusių kuriuos prizus sportinių varžybų nugalėtojams, bei VŠĮ Europos informacijos centras ir LPKTS.

vokalinis ansamblis (vadovė Daiva Grabauskienė), Prienų rajono Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos skautai, parentę montażą „Dainuoju tau, Lietuva“ (skautų vadovė Jolina Joneliūnienė, programos vadovė klasės auklėtoja Regina Budžiulienė).

Gausus jaunimo visuomeninių patriotinių organizacijų ir LPKTS filialų dalyvavimas rodo, jog ši šventė yra reikalinga ir belieka tikėtis, kad tradicija gyvuos dar ilgai. Ju-

apsaugos ministerijai, Europos Parlamento narei Radvili Morkūnaitė-Mikulėnienei, UAB „Gija“ gen. direktoriui Valdui Pacevičiui, „Jauniesiems Lietuvos patriotams“ už nuoširdžią paramą organizuojant IX LPKTS jaunesnių kartos sąskrydį.

Dalia MACIUKЕVIČIENЕ, Rasa DUОBAITЕ-BUMBULIENЕ
Nuotraukos Pauliaus Rutkausko ir Aido Bumbulio

Druskininkų „Nakties muziejus“

Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus prie Mergelės akių memorialo sukvietė gausų būrį „Nakties muziejaus“ svečių

Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus jau ne pirmus metus „Nakties muziejaus“ renginius organizuoja gamtoje, miške, autentiškose istorinių įvykių vietoje. Tiesa, šių metų renginys, skirtas Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai, prasidėjo „Ryto“ gimnazijoje. Gausiai susirinkusiems į gimnazijos aktų salę svečiams buvo pripratytas puikus mokytojų R.Dvorkinienės ir L. Dudlienės projektas „Kelk, broleli!“.

Iš „Ryto“ gimnazijos, lydimi Sausumos pajėgų pučiamųjų orkestro, visi žygiamo prie Mergelės akių memorialo. Cia Lietuvos himnu prasidėjo antroji, pagrindinė renginio dalis. Tylos minute buvo pagerbtas žuvusių Lais-

vės kovotojų atminimas, orkestrui grojant „O neverk, matušėle“ moksleiviai prie memorialinių žuvusių partizanų lentelių uždegė žvakę, padėjo gėlių.

Pradėjo temti, buvo uždegtais laužas. Prasidėjo patriotinių ir partizanų dainų koncertas, kuriame dalyvavo buvusių tremtininių chorai, mokyklų ir gimnazijos ansambliai, savanorių duečias. Jauniausi šventės dalyviai – vaikų darželio „Bitutė“ auklėtiniai – visų šiltai sutiki, padeklamavo kelis eilėraščius.

Po meninės dalies pasiskatė buvęs partizanas Juozas Jakavonis-Tigras ir jo dukte Angelė Rukštelienė.

Renginys užbaigtas bendra daina „Žemėj Lietuvos“. Organizatoriai pakvietė visus vaišintis kareiviška koše ir arbata, tėsti bendravimą.

Dalis šventės dalyvių fakelių ir žvakucių nušvestu taku ir lieptu pakaitomis ėjo į Mergelės akių ezerėlyje pastatyta apžvalgos aikštelię. Kažkur čia į dumblėtą ezero dugną buvo sumetami žuvusių ar nužudyti partizanų kūnai. Iki šiol išaiškintos 14 partizanų pavardės.

Baigiant degti laužui, šventės dalyviai pradėjo skirstytis namo, o organizatoriai galėjo pagaliau atsipalaiduoti, pasidžiaugti pasisekui renginiu, gausiu, ypač jūnimo, dalyvavimu.

Gintautas KAZLAUSKAS
Eugenijos Sidaravičiūtės nuotr.

2012 m. gegužės 25 d.

Tremtinys

Nr. 20 (994)

5

Dalios Grinkevičiūtės vardas Kauno gatvei

Šiais metais minime Dalios Grinkevičiūtės gimimo 85-ąias ir mirties 25-ąias metines. Ji savo kūryba ir veikla – viena ryškiausių sovietmečio tremčių istorijos liudytoja.

Dalia Grinkevičiūtė gimė 1927 metų gegužės 28 dieną Kaune. Jos tėvas Juozas Grinkevičius – inžinierius ekonomistas, Lietuvos banko valiutų komisijos reikalų vedėjas, mokytojas. Tėvas turėjo didelę įtaką formuojant dukters Dalios charakterį. 1941 metų birželio 14 dieną šeima buvo ištremta iš Lietuvos. Pavilnyje nuo šeimos atskirtas tėvas išsekintas bado 1942 metais mirė Sverdlovsко srities lageryje. Motina su sūnumi Juozu ir dukterimi Dalia ištremta į Altajaus kraštą, po metu – į Jakutijos Arkties Trofimovsko salą prie Laptevų jūros. 1947 metais jiems pavyko persikelti į Jakutską, o 1949 metais Dalia su sergančia motina slapta pasitraukė į Lietuvą. Dalia Lietuvoje slapstėsi pas giminės ir pažystamas, globojo sergančią motiną. 1950 metų gegužės 5 dieną mirus motinai, Dalia, vykdyma jos valią palaidoti Lietuvoje, tačiau negalėdama legaliai palaidoti kapinėse, slapčia palaidojo tėvų namo rūsyje Perkūno alėjoje 60A Kaune. Rudenį Dalia buvo saugumo suimta ir iki 1953 metų kalinama Gorkio srities Unžlago kalėjime. Iš ten nugabenta ir paleista gyventi Jakutske, ten, iš kur ji su motina pabėgo. Po metų jai buvo leista stoti į Omsko medicinos institutą. 1957 metais grįžo į Lietuvą ir tėsė studijas Kauno medicinos institute. 1960 metais baigusi studijas išsidarbino gydytoja Laukuvo ligoninėje.

Ypač reikšmingas Dalios Grinkevičiūtės kūrybinis palikimas. 1949–1950 metais, slapstydamasi Kaune, Dalia kruopščiai fiksavo žmonių likimus – rašė tremties metų atsiminimus. Nujausdama pavojų, rankraščius paslėpė sode po krūmu, o grįžusi iš tremties jų nerado. 1974 metais atsiminimus pradėjo rašyti iš naujo. Jie tapo 1941 metų birželio 14 dieną ištremtų Lietuvos žmonių likimų metraščiu. Autorė savo darbą vertino taip: „Man lengva kvėpuoti nuo minties, kad aš, kiek leido mano jėgos, protas, sugebėjimai, pastaciau šiokį tokį paminklą Šiaurės aukoms, pasaulis sužinojo apie tūkstančius bevardžių kankinių broliškuose lediniuose kapuose. To negalima nei sunaikinti, nei ištrinti. Tai istorija. Tai paminklas ir mano Tėvams“.

Dalia savo prisiminimus

slapčia Maskvoje perdavė pirmiesiems vertintojams E. Boner ir akademikui A. Sacharovui. Akademikas, sukrėtas žiaurios tikrovės, pareiškė, kad apie tai turi žinoti pasaulis. Jie pirmą kartą išspausdinti 1979 metais rusų disidentų leidinyje „Pamiat“ Paryžiuje. Šio leidinio redaktorius rašė: „Liudijimų

Dalia Grinkevičiūtė

tikrovišumas nekelia jokių abejonių: autorė mini tikrąsias gyvujų ir mirusiuju pavardes, tiksliai nurodo geografinės vietoves ir datas. Santūrumas, netgi lakonišumas aprašant tikrai siaubą keliančius Lietuvos žmonių trėmimo epizodus paverčia šiuos užrašus beveik juridišku dokumentu. Kartu D. Grinkevičiūtės užrašai yra nuostabus žmoniškumo dokumentas“.

1981 metais Dalios atsiminimai pavadinti „Lietuvai tremtiniai Jakutijoje“ J. Prunklio aliume „Lietuvai Sibire“. 1988 metais Lietuvoje „Metų žurnale“ atspausdintus „Lietuvai prie Laptevų jūros“ atsiminimus paskelbė „Litva literaturnaja“. 1995 metais Jakutsko leidykla „Bičik“ knygoje „Lietuvai prie ledjūrio“ atspausdino Dalios prisiminimus rusų kalba. Vėliau jie spausdinti anglų, vokiečių, rusų, italių ir kitomis kalbomis įvairiuose leidiniuose.

1991 metais tvarkant gėlynus Grinkevičių namo sode buvo aptiktas sudužęs stiklinis, pilnas sudrékusiu lapeliu su Dalios prisiminimais. Laptevų jūros tremtinė brolijos „Lapteviečiai“ pirmininko Jono Markausko iniciatyva rastasis tekstas „Atsiminimai“ buvo išišifruotas ir paskelbtas spaudoje. Gydytoja D. Grinkevičiūtė, dirbdama Laukuvoje, kūrė miniatiūras, apraše nuolat saugumiečių persekiojamą savo gyvenimą Lietuvoje. Rankraščius „Gimtojo žemėj“ 1977 metais Dalia perdavė pusbroliui V. Stacinskiui, 1977 metais emigravusiam iš SSRS į Prancūziją ir žurnalo „Družba narodov“ redaktoriui P. Delazonija. Jono Markausko pastangomis šie rankraščiai su-

rasti ir grąžinti į Lietuvą. 1997 metais brolijos „Lapteviečiai“ iniciatyva Lietuvos raštojų sąjungos leidykla išleido D. Grinkevičiūtės kūrybą bendru pavadinimu „Lietuvai prie Laptevų jūros“. Knygoje visas Dalios palikimas: „Atsiminimai“, „Lietuvai prie Laptevų jūros“, „Gimtojo žemėj“ (miniatiūros, dienoraštis, laiškai, minčių fragmentai)“.

Keletas minčių apie Dalios Grinkevičiūtės palikimą:

„Jeigu nieko nežinotum apie Sibiro kankinius, užtektų vienos daktarės Dalios Grinkevičiūtės aprašymą, kad iki dienų pabaigos lydėtų mane nelaimingų atjauta ir pasibaisėjimas tais, kurie trėmė, kankino ir žudė.... Už ką?“ – Rūta Staliliūnaitė.

Gydytoja Dalia Grinkevičiūtė su savo vienintele knyga „Lietuvai prie Laptevų jūros“ atsistojo šalia Donelaičio, Baranausko, Maironio, išrašiusi lietuvių gyvenimą „Metuose“, giesmę šilui kaip sielos namams „Anykščių šilelyje“ ir neblėstančią Tėvynės meilę „Pavasario balsuose, skaudžiai liudydama pastangas išgyventi ir išlikti Tėvynės dvasios erdvėje“, – Niujolė Baužytė TV žurnalistė.

Tarsi testamentas Dalios parašyta mintis: „Aš neturėjau ramybės visą laiką. Mirusieji šaukėsi, kad aš papasakočiau apie jų kančias ir beprasme mirtį... O dabar, kai jau parašiau, kai kiti skaito, užjaučia, jaudinasi, kai kiti perėmė mano skausmą, aš pasidariau laisva, rami ir net laiminga“.

Brolija „Lapteviečiai“ nuolat rūpinasi D. Grinkevičiūtės palikimu, atminimo įamžinimu ir sklaida. Inicijuojami jos kūrybos vertimai į kitas kalbas, literatūrinis palikimas ir asmeniniai daiktai perduoti į Lietuvos nacionalinį muziejų, pastatytas antkapinis paminklas Kauno Eigulių kapinėse, pritvirtinta paminklinė lenta Dalai Grinkevičiūtei prie namo Perkūno al. 60A Kaune, kuriame gyveno šeima. 2009 metais Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų bendrija apdovanojo D. Grinkevičiūtę (po mirties) „Vilties žvaigždės“ ženklu.

Lietuvos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos Visuomeninė taryba (11 visuomeninių organizacijų atstovai), Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų bendrija, brolija „Lapteviečiai“ pasiūlė Kauno miesto savivaldybei įamžinti Dalios Grinkevičiūtės vardą – Kauno mieste pavadinant josvardu gatvę ar kitaip. Geriausiai tiktų Perkūno alėją Kauno mieste pavadinti Dalios Grinkevičiūtės vardu.

Jonas PUODŽIUS

Sveikiname

95-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname buvusį Lietuvos laisvės armijos karį, Darbėnų kuopos 2-ojo būrio vadą, Norilsko lagerių politinį kalini Juozą BIČIŪNĄ, gyvenantį Panevėžyje.

Linkime geros sveikatos ir daug gražių pavasarių.

Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjunga

Garbingo 85-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname buvusią 1948 m. Buriatijos tremtinę, mylimą Bronislavą PETRIKONYTĘ-JAKUTONIENĘ, gimusią Nemeikšiūnų kaime. Linkime dvasios stiprybės, geriausios sveikatos, ilgiausią metų!

Brolis Antanas, Gražina, Genė, Aldona ir kiti buvę Buriatijos tremtiniai bei Onutė Motiejūnaitė-Tinterienė

Antano Petrikonio nuotraukoje: Bronislava Petrikonytė-Jakutonienė sedi mokykliniame suole, prie kurio prieš 78 metus mokėsi Žvirblinių mokyklos pirmame skyriuje

Kad su kiekviena diena jėgos vėl atgimtu,
O sieloje gerumo gėlės skleistus.
Kad šviesią mintį dar geresnė keistų,
O baltas angelas – dangaus pasiuntinys –
Jus saugotų, globotų, neappleistų.

1951 metų Tomsko tremtinę, nuo 1992 metų LPKTS Kauno filialo narę Teofilę STASIULEVIČIŪTĘ-STANKEVIČIENĘ nuoširdžiai sveikiname garbingo 85-ojo gimtadienio proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų gyvenimo metų, Dievo palaimos. Vyras Vaclovas, dukterys Jūratė, Rūta, Silvija su šeimomis ir LPKTS Kauno filialas

* * *

Kad žmonės šypsotų ant vieškelio balto,
Kad Saulė žydėtų virš Tavo galvos,
Kad lietus nulytų ir skausmą, ir kaltę,
Kad sniegas nekristų ant sielos žaizdos.

Buvusią Zimos tremtinę Genutę KASPARAVIČIŪTĘ-REPŠIENĘ garbingo jubiliejaus proga sveikina – tremties draugė Bronė

* * *

Garbingo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname LPKTS Telšių filialo tarybos narę, buvusį tremtinį Kęstutį LAUKAITĮ.

Ir nesvarbu, kiek metų liko praeity,
Kokie jie buvo – apsiniaukę ar giedri,
Linkime, kad likusieji metai būt geri,
Sveikatos, laimės, džiaugsmo kupini...

LPKTS Telšių filialas

Padėka

Dėkojame paaukojusiai knygos „Tremties vaikai“ leidybai: Laurai Mačiokaitei-Janušauskienei – 200 litų. LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas

Myliu tévynę ir tame

Gegužės 13-ąjį Radviliškyje buvo pradėta šventi Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena. Tądien miesto Kultūros rūmuose vyko net du renginiai. Atidaryta Justino Vaitiekūno personalinė paroda „Remiantis tikrais faktais“ (II). Ją Diana Glemžaitės elėraščio žodžiais pristatė menotyrininkas Evaldas Dirgėla: „Mes mokėsim numirti, jei Tévynė aukos reikalauja./ Nesuriš mūs gretų nieks vergovės pikta grandine./ Neišmokom sulinkt prieš ateiviu įstatymą naują:/ Savo broli

Petrauskienės. Suvirpino Laisvės kovos dalyvių ir buvusių tremtinii širdis Dovilės Hofmanaitės iš Lizdeikos gimnazijos atlikta daina „Jeine auksinės vasaros“. Radviliškio rajono savivaldybės meras Darius Brazys asmeniškai pagerbė kiekvieną mūsų rajono Laisvės kovų dalyvi, o esantiems salėje įteikė gėlių. Žuvusieji buvo pagerbti tylos minute. Kariai išnešė gėlių ant žuvusiuų už Lietuvos laisvę kapų, Radviliškio buvusių politinių kalinijų ir tremtinii choras susirinkusiu atodūsius palydėjo

prisodrintu žodžiu, kažkiek primenančiu Justino Marcinkevičiaus poezijos akordą, i auditoriją kreipėsi buvęs tremtinys, kraštietis Kazimieras Kuzminskas: „Gerbiamu likimo broliai ir seserys, nuoširdžiai dėkoju LPKTS Radviliškio filialo pirmininkui, kad pakvietė mane sugržti į namus, į Radviliškį, kad pakvietė būti šioje šventėje. Mums šventė – susiburti, nes galime pabūti kartu, pa bendrauti. Tik mūsų gretos kasdien vis retėja, vis mažiau mūsų susirenka čia, o vis daugiau iškeliauja į Amžinybę. Ypač noriu kreiptis į partizanus, partizanes, ryšininkus. Jūs žiūrėjote mirčiai į akis, nešeite ypač sunkią naštą, bet ją nešeite kantriai ir išdidūs. (...) Partizansko rajono Krasnajarsko krašto tremtiniai, mes ten neverkėme, mes ten dainavome, todėl ir šiandieninis mūsų buvimas su daina toks reikšmingas. Kaip nuostabiai ten grojo armonika Antanas Šilkaitis. (...) Budékime, nes nežinome, kokia imperija kuriama, ir kad mūsų vaikaičiams vėl nereikėtų kirsti tai gios, nes ji vėl atauga...“

I susirinkusiuosius sveikinimo žodžiu kreipėsi LPKTS Šiaulių apskrities koordinatorius Algirdas Šapoka. Kalbėtojų mintis papildė LPKTS Pakruojo filialo Guostagilio moterų ansamblis „Sidabrinė šarma“, vadovaujamo Methardo Zubu, choro „Tremtinys“ iš Ukmergės, vadovaujamo Julės Juodienės, Radviliškio miesto kultūros centro mišraus choro, vadovaujamo Kęstučio Pakšto, atliekamos dainos. „Mergaitė, papuošk kareivio kapą/ Baltais akacijų žiedais“ – naujai sukurta aranžuote Laisvės kovų atminimo šventę tėsė radviliškiečiams puikiai pažystamas scenos virtuoza Romualdas Juzukonis. Jis atliko karo dainų programą „Myliu Tévynę ir tame“.

Tremtinų dainos tarsi marmuro uolos, nes jos sukurto iš skausmo, kančios, pažeminimo ir vargo. Prasidėjus tévynėje Atgimimui, buvę tremtiniai norejo išreikšti save per dainą. Kūrė chorus, įsitrukė į Lietuvos dainuojančią revoliuciją. (...) Brangūs tremtinų chorų choristai, jūs – tautos istorija ir kančia, apipinta dainomis ir viltimi... Visi susirinkusieji dėkoja jums už šias puikias akimirkas, praleistas kartu, – auditorijos mintis išsakė renginio vedėjas Arvydas Kavaliauskas.

Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos renginiai rajone dar nesibaigė: ši šventė bus pratęsta gegužės 26 dieną Maišiųnuose.

Šiltu santarvės ir ramybės

Renginio viešnia – Lietuvos Respublikos Seimo narė Vincē Vaidevutė Margevičienė

parduot – dar visi neišmoko me, ne! (...). Pardundės traukiniai, išsivežę jaunatvišką dalią. Visi monai išdils tarsi pjautuvas dyla delčios. Grįžę mūsų tévai, mūsų sesės iš Komi, Uralo, Atsiklaupė čionai, verkdami gimbą žemę bučiuos. (...) Parodos atidarymo metu, akcentuodamas savo darbuose vaizduojamų vietų ir faktų autentiškumą bei realumą, kalbėjo autorius Justinas Vaitiekūnas, jo mintį papildė Radviliškio kultūros centro direktoriaus pavaduotoja Violeta Jasiūnienė.

Vėliau susirinkusieji buvo pakvesti į didžiąją salę pabūti kartu ir pagerbti partizanus, Laisvės gynėjus bei pasiklausyti šventės programos „Dainos Lietuvai“. Renginio vedėjas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narys, Šeduvos gimnazijos mokytojas Arvydas Kavaliauskas kalbėjo: „Tévyné – tai šventas žodis, kuris atplėšia mokslininką nuo knygos, atitraukia valstietį nuo arklo, valdininką – nuo rašomojo stalo ir surenka visus prie vienos vėliavos, į kurią žiūri didvyrio drąsumu ir kankinio pasiaukojimu“.

Kariai išešė vėliavą. Šventinį koncertą Bernardo Brazdžionio ir Laimio Vilkončiaus daina „Mano vardas – Lietuva“ pradėjo Radviliškio muzikos mokyklos, Gražinos pagrindinės mokyklos ir Alksniupių pagrindinės mokyklos jungtinis choras, vaduojamas mokytojos Ingos

Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje

Gegužės 5 dieną Rietave į Oginskių kultūros istorijos muziejų iš visos Lietuvos rinkosi Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sajungos nariai. Konferencijos dalyviai kartu su Alsėdžiu vidurinės mokyklos jaunuju šaulių ansambliu sugiedeojo Lietuvos himną, tylos minute pagerbė žuvusiuosius už Lietuvos neprisklausomybę. Toliau konferencijos dalyviai klausėsi ansamblio atliekamų dainų apie sunkią ir tragiką partizano dalią. Padėkoję jauniesiems šauliams už jaudinančias dainas, organizacijos nariai svarstė konferencijos die-notvarkėje numatytaus klausin-

oficialų sutrumpinimą – Lietuvos laisvės armijos sajunga, toliau tekste – LLA sajunga. Organizacijos revizorius Vytautas Voronecas perskaitė finansinę organizacijos ataskaitą. Naujos tarybos rinkimų metu vienbalsiai balsuota už jau ankšciau išrinktus ir dirbusius tarybos narius.

Albinas Klimas, pirmininkės pavaduotojas, pasiūlė projektą dėl 1944 metais veikusios LLA „Vanagų“ apmokymo stovyklos atkūrimo, bendradarbiaujant su Klaipėdos apskrities jūrų šaulių 3-iosios rinktinės asociacija „Jūrų šaulys“. Karinė apmokymo stovykla veikė Platelių

Konferencijos dalyviai

mus. LLAKRS pirmininkė Irena Giedraitienė padarė ataskaitą už 2010 ir 2011 organizacijos veiklos metus. Per dvejus paskutiniuosius metus įvykdinti trys projektais. Ypač svarbūs buvo du paskutinieji – knygos „LLA kovos Žemaitijoje II dalis“ išleidimas ir LLA 70-ųjų iškūrimo metinių paminėjimas. Mūsų organizacijos išleistos knygos I ir II dalys yra įkeltos į internetinę erdvę (llks.lt), prieinamos visiems skaitytojams.

Jubiliejaus proga pasveikintas organizacijos pirminkės pavaduotojas, dabartinis Plungės meras Albinas Klimas. Dviem nariams, naujai įstojuisiams į organizaciją, įteikioti nario bilietai ir prisegti organizacijos ženkliukai. Prašymus – anketas užpildė trys asmenys. Jų kandidatūros dėl priėmimo į organizaciją bus apsvarstyti tarybos posėdyje.

Svarstyta dėl ilgo atkurtos organizacijos pavadinimo – Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sajunga. Nutarta ir konferencijos patvirtinta naujoti pavadinimą pagal organizacijos įstatuose įregistruotą

miškuose, netoli dabartinio laikotarpio įkurto „Šaltojo karo“ muziejų. Už šį projektą balsuota vienbalsiai. Genovaitė Vasiliauskaitė-Sniukštiene pasiūlė pakeiliauti Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinės partizanų takais. Pritarta vienbalsiai žygį surengti rugpjūčio mėnesį. Organizacijos narys Alfonsas Gedutis padėkojo pirmininkei už rašomus straipsnius.

Po reikalių svarstymo į posėdžių salę buvo pakvesti Mažeikių Vytauto Klovos muzikos mokyklos jaunieji atlikėjai, atvykę susipažinti su Oginskių kultūros istorijos muziejumi. Konferencijos dalyviai maloniai išklausė projekto „Šventinė dvaro muzika“ kūrinius. Organizacijos pirmininkė ir muziejaus direktorius Vytautas Rutkauskas padėkojo už prasmingą koncertą, palinkėjo jaunuoliams augti, tobulėti ir mylėti Lietuvą, o pedagogams ir mokyklos direktoriui Ričardui Grušui – sėkmės ir kantrybės auklėjant jaunają kartą.

Irena MONTVYDAITĖ-GIEDRAITIENĖ

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117.

Prenumerata su pristatymu kainuoja:

1 mėn. – 7,14 Lt, 3 mėn. – 21,42 Lt, 6 mėn. – 42,84 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį. Prenumerata priimama „Lietuvos pašte“ iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Laima MACYTĘ

2012 m. gegužės 25 d.

Tremtinys

Nr. 20 (994)

7

Nauja ekspozicija Minaičiuose

Gegužės 26 dieną Minaičiuose, Radviliškio rajone, rengiamasi pagerbti Lietuvos partizanus ir visuomenei pristatyti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) parengtą ekspoziciją „Atiduok Tėvynai, ką privalai“. Tai vienas baigiamųjų Lietuvos laisvės kovos sajūdžio (LLKS) Tarybos 1949 metų vasario 16 dienos Deklaracijos pasirašymo vietos įamžinimo etapą.

Kai 2009 metų vasarį, minint Lietuvos partizanų vadų suvažiavimo ir LLKS Tarybos 1949 metų vasario 16 dienos Deklaracijos paskelbimo

Ekspozicijos „Atiduok Tėvynai, ką privalai“ fragmentas

bos 1949 metų vasario 16 dienos Deklaracijos pasirašymo vietos įamžinimo etapą.

šešiasdešimtmetį, buvo atkreptas dėmesys, kad tipiniai atminimo ženkli ir kuklus paminklinis akmenukas Minaičiuose néra tinkamas Lietuvos valstybingumo istorijai itin reikšmingų įvykių įamžinimas, LGGRTC, Krašto

apsaugos ministerija ir buvusių politinių kalinių bei tremtinių visuomeninės organizacijos émési žygį, kad Lietuvos Laisvės kovojo, LLKS Tarybos 1949 metų vasario 16 dienos Deklaracijos signatarai ir jų suvažiavimo vieta būtų deramai pagerbti.

2010 metų pavasarį LGGRTC su Radviliškio rajono savivaldybe ir Lietuvos laisvės kovos sajūdžiu pasiraše bendradarbiavimo sutartį, išpareigodamas suprojektuoti ir pastatyti paminklą, organizuoti archeologinius tyrimus ir įrengti ekspoziciją.

(keliamai į 8 psl.)

Gegužės 26 d. (šeštadienį)
Alytuje, Dariaus ir Girėno g. 10, įvyks Tremtinių ir partizanų palikuonių asociacijos pristatymas. **10.30 val.** dalyvių registracija, **11 val.** renginio pradžia. Vaišinimės sunėtinėmis vaišėmis. Informacija tel. 8 646 41406.

Gegužės 26 d. (šeštadienį)
11 val. Kauno įgulos karininkų ramovėje (Mickevičiaus g. 19) įvyks Norilsko 1953 m. politinių kalinių, sukilio dalyvių susitikimas. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Teirautis tel. (8 5) 231 8026
Broniaus Zlatkaus, (8 37)
778 954 Vytauto Balsio.

Gegužės 26 d. (šeštadienį)
kviečiame į Irkutsko srities Usoles rajono Taljano gyvenvietės tremtinių susitikimą Kauno rajono Ilgakiemio kaimo kultūros namuose. **11 val.** šv. Mišios Garliavos bažnyčioje.

Pasiteirauti tel. 8 684 93 635.

Gegužės 26 d. (šeštadienį) Panevėžio r. Berčiūnuose rengiamas Krasnojarsko krašto Partizansko rajono buvusių tremtinių susitikimas. **13 val.** šv. Mišios Berčiūnų bažnyčioje. Popamaldų vyks popietė. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Teirautis tel. 8 682 52 418.

Informuojame

Knygų tremties ir rezistencijos tematika galite įsigyti LPKTS būstinės knygynelyje, Kaune, Laisvės al. 39.

Dėmesio!

Kitas "Tremtinio" numeris išeis birželio 8 dieną.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sask. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB "SEB" bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

Eil. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovą, tremties ir tautos netekčių atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

“Rinkos aikštė”, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai.

S P A U D O S ,

R A D I O I R

T E L E V I Z I O J O S

R É M I M O

F O N D A S

Kaina 1,75 Lt

Tiražas 3000. Užs. Nr.

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Ona Kumpienė-Petrulytė 1923–2012

Gimė Rokiškio r. Kamajų valsč. Ramonaičių k. ūkininkų šeimoje. Baigė Kamajų pradžios mokyklą, vėliau įgijo kulinarės specialybę. Užėjus antrajai sovietų okupacijai Ona įsitraukė į rezistencinę veiklą, tapo partizanu ryšininkė. 1948 m. buvo areštuota ir po sunkių tardymų nuteista 10 metų kalėti ypatingojo režimo lageryje. Bausmė atliko Mordovijoje. Išleista 1955 m. Grįžusi į Lietuvą apsigyveno Anykščiuose, ištakėjo, sukurė šeimą. Užaugino du sūnus. Giedojo Anykščių Šv. Mato bažnyčios, Anykščių buvusių tremtinių ir politinių kalinių choruse. Aktyviai dalyvavo LPKTS Anykščių filialo veikloje.

Palaidota senosiose Anykščių kapinėse.
Nuoširdžiai užjaučiame sūnus su šeimomis.

Vytautas Bagačiūnas 1925–2012

Gimė Utenos aps. Anykščių valsč. Smalinos k. ūkininkų šeimoje, auginusioje keturis sūnus. 1945 m. sovietų valdžia konfiskavo visą Bagačiūnų turta, tėvus ištremė į Permės sr. kolūkį. Netekė tėvų ir namų visi broliai slapstėsi, trys iš jų tapo partizanais. Vytautas buvo Jurgio Urbono-Lakštučio suburto Perkūno būrio partizanas. 1946 m. pavasarį septyni partizanai ilėjosi Dūdu sodyboje Paandroniškyje, tačiau buvo išduoti, įvyko susisaudymas. Kautynių metu žuvo penki kovotojai. Vytautas buvo sunkiai sužeistas. Ilgą laiką gydėsi globojamas rėmėjų. 1951 m. buvo areštuotas ir nuteistas 10 m. griežtojo režimo lagerio. Kalėjo iki 1956 m. Norilsko lageriuose. Penkerius metus išbuvo tremtyje Norilsko sr. Ten vedė to paties likimo drauge, gime dvi dukterys. Į Lietuvą grįžo 1964 m. Apsigyveno Šiauliauose, tačiau nepamiršo gimtujų Anykščių. Atgimimo pradžioje susigržino tėvų namą, žemę. Buvo LPKTS Šiaulių filialo narys. Palaidotas Šiaulių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir dukteris.

LPKTS Anykščių filialas

Teresė Stasiulytė-Taujanskienė 1929–2012

Gimė Telšių r. Virménų k. 1941 m. iš Mickiškės k., Tryškių sen., su šeima buvo ištremta į Altajaus kraštą. Tėv nuo šeimos atskyre, jis žuvo lageryje. Šeima 1947 m. grįžo į Lietuvą, bet 1948 m. vėl buvo ištremta – ši kartą į Krasnojarsko kr. 1952 m. Sibire ištakėjo už Petro Taujasko. 1960 m. grįžo į Lietuvą. Užaugino du sūnus. Raše eileraščius.

Palaidota Telšių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnus ir artimuosius.

LPKTS Telšių filialas

Antanas Kestutis Auškalnis 1933–2012

1941 m. Antano Kestučio tėvai su mažamečiais vaikais iš Tenenių k., Šilalės r., buvo ištremti į Komiją. 1943 m. mirė tėvas. Motina su mažamečiais vaikais sunkiai vertėsi. 1946 m. Antanas su broliu nelegaliai grįžo į Lietuvą. Juos priglaudė giminaičiai. Motina į Lietuvą grįžo tik 1956 m. Antanas Kestutis apsigyveno Teneniouose, vedé, užaugino keturus sūnus.

Palaidotas Šilalės r. Tenenių parapijos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnus su šeimomis, gimes ir artimuosius.

LPKTS Šilalės filialas

Redakcijos pasileika teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

Lietuvos TV

Pirmadienis, gegužės 28 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 Stilius (k.). 11.00 Tarp Rytių ir Vakarų. 12.00 Trembita. 12.15 Sveikinimų koncertas (k.). 14.30 Klausimėlis.lt. 14.50 Žinios. 15.10 „Komisaras Reksas“. Ser. 16.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 17.05 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Vieša paslaptis. 19.20 „Giminės. Po dviešimties metų“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dienos tema. 21.30 „Apokalipsė. Antrasis pasaulinis karas“. Dok. Pertr. – 22.10 „Perlas“. 22.45 „Garsiausios pasaulio kapinių. Floridos Manasotos memorialinės kapinės“ (k.). 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Senis“ (k.).

Antradienis, gegužės 29 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 „Giminės. Po dviešimties metų“ (k.). 11.00 Ant svarstyklų. 12.00 Vilniaus albumas. 12.15 Mūsų dienos - kaip šventė (k.). 13.00 Europos vidury (k.). 13.45 Pulsas (k.). 14.15 Vieša paslaptis (k.). 14.50 Žinios. 15.10 „Komisaras Reksas“. Ser. 16.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 17.05 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Ypatingas atvejis. 19.20 „Giminės. Po dviešimties metų“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dienos tema. 21.30 Europos vidury. 22.10 „Perlas“. 22.15 Pinigų karta. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Senis“ (k.).

Trečiadienis, gegužės 30 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 „Giminės. Po dviešimties metų“ (k.). 11.00 Toks gyvenimas su Z. Kelmickaitė. 12.00 Rusų gatvė. 12.15 Duokim garo (k.). 14.15 Ypatingas atvejis (k.). 14.50 Žinios. 15.10 „Komisaras Reksas“. Ser. 16.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 17.05 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Krašto spalvos. 19.20 „Giminės. Po dviešimties metų“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Teisė žinoti. 22.10 „Perlas“. 22.15 „Lyderiai“. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Senis“ (k.).

Ketvirtadienis, gegužės 31 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 „Giminės. Po dviešimties metų“ (k.). 11.00 Forumas. 12.00 „Eurovizijos“ finalas (k.). 14.50 Žinios. 15.10 „Komisaras Reksas“. Ser. 16.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 17.05 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 19.25 Klausimėlis.lt. 19.45 „Giminės“ po premjeros. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Mūsų dienos - kaip šventė. Pertr. – 22.10 „Perlas“. 22.45 Kelias į UEFA EURO 2012. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Senis“ (k.).

Penktadienis, birželio 1 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 Pinigų karta (k.). 11.00 Akiarčiai. 12.00 Vilniaus sąsiuvinis. 12.15 „Senis“ (k.). 13.30 Popietė su A. Čekuoliu (k.). 14.00 Bėdų turgus (k.). 14.50 Žinios. 15.10 „Komisaras Reksas“. Ser. 16.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 17.05 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Koncertas Vaikų gynimo dienai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Duokim garo! Pertr. – 22.10 „Perlas“. 23.15 „Varnas. Išsigelbėjimas“. Trileris. 2000. JAV, Vokietija.

Šeštadienis, birželio 2 d.

7.45 Nacionalinė paieškų tarnyba (k.). 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 Pulsas. 11.00 Ryto suktinis su Z. Kelmickaitė. 12.00 Mūsų miesteliai. Senoji Varėna. 13.00 „Raudonmedžio rojus“. Ser. 14.15 Juokis. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 „Frosto prisiūtumas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 Šiaulių apskrities muzikos apdovanojimai ŠAMA MMXI. 23.40 „Skafandras ir drugelis“. Biogr. drama. 2007. JAV, Prancūzija.

Sekmadienis, birželio 3 d.

7.30 Ryto suktinis su Z. Kelmickaitė (k.). 8.30 Kaimo akademija. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 „Pasaulio jaunimo dienos. Madridas 2011“. Dok.f. 11.00 Pasaulinė šeimų diena. Šv. Mišių transliacija iš Milano. 13.00 „Žmonių planeta. Kalnai. Gyvenimas išretėjusiame ore“. Dok. 14.00 „Puaro“. Ser. 16.00 Žinios. 16.10 „Lyderiai“. 17.15 Lietuva - jūrinė valstybė. 17.45 Septynios Kauno dienos. 18.15 Žingsnis po žingsnio. 18.30 Stilius. 19.30 Bėdų turgus. 20.30 Panorama. 20.45 Savaitė. 21.15 „Britanijos karališkosios vestuvių“. Dok. 23.15 „Žmonių planeta. Kalnai. Gyvenimas išretėjusiame ore“ (k.).

Televizijos programa

gegužės 28 – birželio 3 d.

TV3

Pirmadienis

6.40 Teleparuočių. 6.55 Animacija. 7.55 „Biuras“. Ser. 8.55 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 11.00 „Naktis muziejuje“. JAV, D. Britanija, 2006. Komedija. 13.10 Animacija. 13.40 „Viešnios iš praeities“. Ser. 14.10 Animacija. 15.40 „Likimo galia“. Ser. 16.40 „Paveldėtojai“. Ser. 18.45 Žinios. 19.10 Gyvenimas yra gražus. 20.10 „Be namų“. Ser. 21.00 Pasirink mane. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Dievobaimingos kalės“. Ser. 23.00 „Anomalija“. JAV, Kanada, 2011. Mokslo fant. f. 0.55 „Kaltės kaina“. Ser. 1.45 „Istatymas ir tvarka. Nusikalstamai kėslai“. Ser.

Antradienis

6.40 Teleparuočių. 6.55 Animacija. 7.55 „Biuras“. Ser. 8.55 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 11.00 „Čiuožėja“. JAV, 2005. Komedija. 12.40 Juokingiausiai Amerikos namų vaizdeliai. 13.10 Animacija. 13.40 „Viešnios iš praeities“. Ser. 14.10 Animacija. 15.40 „Likimo galia“. Ser. 16.40 „Paveldėtojai“. Ser. 18.45 Žinios. 19.10 Gyvenimas yra gražus. 20.10 „Be namų“. Ser. 21.00 Pasirink mane. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Liudininkai“. Ser. 23.00 „Klastotė“. JAV, Honkongas, 1998. Trileris. 0.50 „Kaltės kaina“. Ser. 1.45 „Istatymas ir tvarka. Nusikalstamai kėslai“. Ser.

Trečiadienis

6.40 Teleparuočių. 6.55 Animacija. 7.55 „Biuras“. Ser. 8.55 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 11.00 „Tėcio pagrobimas“. JAV, 2009. Komedija. 12.40 Juokingiausiai Amerikos namų vaizdeliai. 13.10 Animacija. 13.40 „Viešnios iš praeities“. Ser. 14.10 Animacija. 15.40 „Likimo galia“. Ser. 16.40 „Paveldėtojai“. Ser. 18.45 Žinios. 19.10 Gyvenimas yra gražus. 20.10 „Be namų“. Ser. 21.00 Pasirink mane. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 „Melo teorija“. Ser. 23.05 „Kas aš?“ Kanada, JAV, 2009. Trileris. 0.55 „Kaltės kaina“. Ser. 1.45 „Istatymas ir tvarka. Nusikalstamai kėslai“. Ser.

Ketvirtadienis

6.40 Teleparuočių. 6.55 Animacija. 7.55 „Biuras“. Ser. 8.55 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 11.00 „Šok ir lieknė“. Ser. 13.40 „Viešnios iš praeities“. Ser. 14.10 Animacija. 15.40 „Meilės prieiglobstis“. Ser. 16.40 „Paveldėtojai“. Ser. 18.45 Žinios. 19.10 Gyvenimas yra gražus. 20.10 „Be namų“. Ser. 21.00 Pasirink mane. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Aferistas“. Ser. 23.00 „Įkandimas“. Kanada, 2008. Siaubo komedija. 0.50 „Kaltės kaina“. Ser. 1.45 „Istatymas ir tvarka. Nusikalstamai kėslai“. Ser.

Penktadienis

6.40 Teleparuočių. 6.55 Animacija. 7.55 „Biuras“. Ser. 8.55 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 11.00 Šok ir lieknė. Ser. 13.40 „Viešnios iš praeities“. Ser. 14.10 Animacija. 15.40 „Meilės prieiglobstis“. Ser. 16.40 „Paveldėtojai“. Ser. 18.45 Žinios. 19.10 Gyvenimas yra gražus. 20.10 „Šarlotės voratinklis“. JAV, 2006. Komedija. 22.00 „Ar gali būti blogiau?“ JAV, 2001. Krim. komedija. 0.05 „Nevykėlių komanda“. JAV, 2007. Komedija. 1.45 „Gelbėtojai. Havajietiškos vestuvių“. JAV, 2003. Nuot. f.

Šeštadienis

6.45 Teleparuočių. 7.00 Animacija. 8.00 „Slaptasis agentas Konoras“. Ser. 8.30 „Moderinė šeima“. Ser. 9.00 Keturkosių šou. 9.30 Mamycių klubas. 10.00 Animacija. 11.00 „Veiverlio pilies burtininkai“. JAV, 2009. Nuot. komedija. 13.00 „Aiškiaregys“. Ser. 14.00 Šok su manimi. 17.40 Paprastai apie sudėtingus. 18.10 Sportuok su žvaigžde. 18.45 Žinios. 19.00 „Armagedonas“. JAV, 1998. Veiksmo drama. 22.05 „Svetimis prieš Grobuoni 2“. JAV, 2007. Fant. veiksmo f. 23.55 „Svetimis“. JAV, Vokietija, 2008. Fant. veiksmo f. 2.05 „Įkandimas“ (k.).

Sekmadienis

6.45 Teleparuočių. 7.00 Animacija. 8.00 „Slaptasis agentas Konoras“. Ser. 8.30 „Moderinė šeima“. Ser. 9.00 Sveikas žmogus. 10.00 Svanionų sodai. 11.00 „Princesė“. Kanada, 2008. Filmas šeimai. 12.55 „Jaunavedžiai“. JAV, Vokietija, 2003. Komedija. 14.50 „Svetimis vestuvių“. JAV, 2004. Rom. komedija. 16.40 „Aiškiaregys“. Ser. 17.40 Beatos virtuvė. 18.45 Žinios. 19.00 Savaitės komentarai. 19.30 Lietuvos talentai 2011. 21.00 „Hitmanas“. Prancūzija, JAV, 2007. Veiksmo f. 22.50 „Smagus pasivažinėjimas 2. Mirtis kelelyje“. JAV, Kanada, 2008. Siaubo trileris. 0.40 „Ar gali būti blogiau?“ (k.).

LNK

Pirmadienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.50 24 valandos. 9.40 „Šutė“ (k.). 11.25 „Mobilusis“ (k.). 13.10 „Nugalėtoja“. Ser. 13.40 Animacija. 14.40 „Volkeris, Teksono reindžeris“. Ser. 15.40 „Meilės miestas“. Ser. 17.40 Būk mano meile! 18.45 Žinios. 19.19 Nuo... Iki... 20.25 Kažkas atsikito. 21.00 KK2. 21.30 Dviračio šou. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva. 22.35 „Havajai 5.0“ Ser. 23.35 „V. Vizitas“. Ser. 0.30 „Specialioji Los Andželės policija“. Ser. 1.25 „Istatymas ir tvarka. Nusikalstamai motyvai“. Ser.

Antradienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.50 24 valandos. 9.45 Manno vyras galė (k.). 11.40 „Havajai 5.0“ (k.). 12.40 Kažkas atsikito (k.). 13.10 „Nugalėtoja“. Ser. 13.40 Animacija. 14.40 „Volkeris, Teksono reindžeris“. Ser. 15.40 „Meilės miestas“. Ser. 17.40 Būk mano meile! 18.45 Žinios. 19.19 Abipus sienos. 20.25 Neišgalvoti gyvenimai. 21.00 KK2. 21.30 Dviračio šou. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva. 22.35 „Nuopuolis“. 1993. Krim. trileris. JAV. 0.55 „Specialioji Los Andželės policija“. Ser. 1.50 „Istatymas ir tvarka. Nusikalstamai motyvai“. Ser.

Trečiadienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.50 24 valandos. 9.45 Liečuvos balsas (k.). 12.10 Nuo... Iki... (k.). 13.10 „Nugalėtoja“. Ser. 13.40 Animacija. 14.40 „Volkeris, Teksono reindžeris“. Ser. 15.40 „Meilės miestas“. Ser. 17.40 Būk mano meile! 18.45 Žinios. 19.19 Farai. 20.25 Karamelinės naujienos. 21.00 KK2. 21.30 Dviračio šou. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva. 22.35 „Ašmenys. Trejybė“. 2004. Veiksmo f. JAV. 0.30 „Specialioji Los Andželės policija“. Ser. 1.25 „Istatymas ir tvarka. Nusikalstamai motyvai“. Ser.

Ketvirtadienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.50 24 valandos. 9.45 Žvaigždžių duetai 6. Lemiamą kova (k.). 12.40 Karamelinės naujienos (k.). 13.10 „Nugalėtoja“. Ser. 13.40 Animacija. 14.40 „Volkeris, Teksono reindžeris“. Ser. 15.40 „Meilės miestas“. Ser. 17.40 Būk mano meile! 18.45 Žinios. 19.19 Valanda su Rūta. 21.00 KK2. 21.30 Dviračio šou. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva. 22.35 „Ašmenys. Trejybė“. 2004. Veiksmo f. JAV. 0.30 „Specialioji Los Andželės policija“. Ser. 1.25 Sveikatos ABC (k.).

Penktadienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.50 24 valandos. 9.45 Valanda su Rūta (k.). 11.15 Farai (k.). 12.10 „Mentalistas“ (k.). 13.10 „Nugalėtoja“. Ser. 13.40 Animacija. 14.40 „Volkeris, Teksono reindžeris“. Ser. 15.40 „Meilės miestas“. Ser. 17.40 Būk mano meile! 18.45 Žinios. 19.19 Žvaigždžių duetai. 21.15 „Kaip diena ir naktis“. 2010. Veiksmo komedija. JAV. 23.30 „Kulkų kruša